

SZERETET

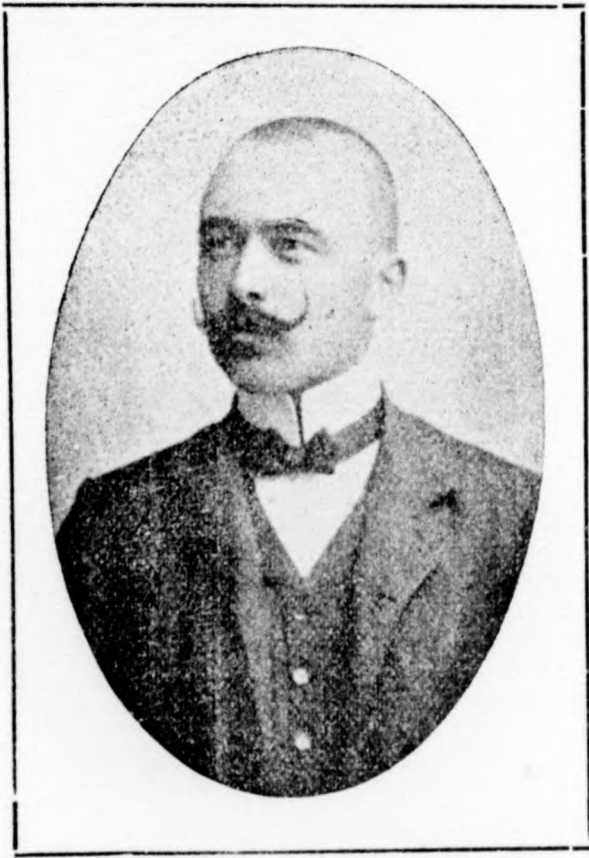
Havonként megjelenő társadalmi és vallási képes folyóirat, melyben mindenekelőtt a kisujszállási reformált egyház híveihez, de más hitfelekezethez tartozó s más helyeken lakozó embertestvéreikhez is szólnak:

TÖRÖK IMRE és NAGY ISTVÁN kisujszállási ref. lelkipásztorok.

II. évfolyam. II-ik szám.

NOVEMBER hónapra.

1907. év.

A főgimnázium két halottja.

Hatalmas nagy koszoru ment el napkeletre, Királyhágón tulra, bércecs kies tájon egy kis falueskába: Ger-nyeszegre. Küldte pedig a koszorut a tanítványok hálája a nyugvó tanárnak, néhaivaló László Jánosnak a sirhal-mára. Irtunk már a boldogult felől akkor, midőn Istenben elpihent, örö-Kitettük emlékezetét az ifjan porba-szállott férfinak; most ime areképét adjuk át emlékül közönségünknek, mely őt ösmeré. Virraszt azok fölött emlékezetünk, kik fáradtak a köz elő-haladásért; de, akik csak magokért, csak magoknak éltek, azok legyenek

elfelejtette a koporsóval! Akiket senki sem emleget, azok meghalnak a ko-porsóval igazán.

László János sirjára ime most is koszorut küldött s emléke fölött öröködik a kegyelet. Legyen e pár sor-nyyi megemlékezés s képmásának köz-readása is kegyeletünk, azaz: halál utáni szeretetünk jele!

Óh de másik koszorura is volt szükség.

Azt a másik koszorut az ifju baj-társak fájdalma tétette annak a szelid-lelkü, jóságos indulatu, vallásos szívü ifjunak, Tóth József VIII. oszt. tanu-

lónak koporsójára, kinek arcképét az egykori tanár arcképével együtt adjuk most a „Szeretet” lapjain. Vallásos szívű volt, igen! Ha tehetete, még hét-köznapokon is ott ült Isten sátorában. Azon kevesek közül való, kik ifjuságuk napjaiban nem a hányavetiségnek, a sátánnak, a bűnnek, világnak élnek, hanem gyönyörködnek az Ur törvényében. Óh milyen jó lett volna példamutatónak, ifjak vezérének, hegyre épített városnak! Jaj, de felvitte őt Isten keze, fel, a hegyek-fölé, a fellegek fölé, mennyei városba, hogy ott örökké dicsérje, akit már itt e földön is úgy szeretett. Dicséretesen forgolódtott társadalmi téren is, esengő szavát hallatta nemzeti ünnepélyeinken: jó kedvében teremté őt az Ur az ő szolgájává. Mindig is erre vágyott, lelkipásztor szeretett volna lenni. Hajh palást helyett szemfedél borult rá. Sokónknak szive fáj utána.

Emlékének megőrzéséhez, fájdalmas atya, testvérek vigasztalásához igyekeztünk hozzájárulni, midőn arcképét sokszorosítottuk. E mai rossz világban fehér lilium volt ő a tövisek között!

Aludjál derék, szelid ifju! Fölötted sirt az ének, sirt a szó... hull a könnyünk.

Aludjál!

T. I.

Szegény Tóth Jóska emlékezete.

Irta: Török Imre.

Szavalta KISS JÓZSEF VIII. gymn. o. t.

*Kicsi fehér házban, nappal is sötétben,
Nappal is, éjjel is, szörnyű szenvedésben,
Beteg deák fekszik, szegény nagyon beteg ...
Kezéből kihullott irótolla — könnye,*

*Ugy sejtik: sokára; úgy mondják: örökre!
S beteg ágya felett sohaj száll, könny pereg.*

*A nagy templom mellett kicsi fehér házban
Siró siralom van, keserű nagy gyász van:
Gyűjtják már a méceset bus vasárnap-este.
Estéli harangszó még nem hallszik épen
Egy testből a lélek kiszakadó félen,
Száll már... magas eget már föl is kereste.*

*Csendes ünnepestén sirasd el, harangszó,
Nagymagas toronyból szomorúan hangzó,
Az a halott deák úgy szeretett téged!
Oszlopos templomban torony fala alján
Sokszor szállt fel lelke az imádság szárnyán,
Szívéből-ajkáról ott zengett az ének.*

*Azt szerette volna, ha szólhatott volna
Fehér-falás ékes-gyönyörű templomba',
Borult voln' vállára palást, habos selyem...
Erről álmodik tán a koporsójába?!
— Bibliát tegyetek a szive tájára!
Igy lesz nagyon boldog, odalenn s... odafenn...*

*Oda vágyott-szállott, hol az édes anyja,
S másik anyját a jó iskolát itt hagyja,
Minket, testvéreit, itt hagyott, itt hagyott...
Árpád siri álmát a ki költögette,
Tompá morajjal a sirhant döng fölötte.
Könyve, arca még itt... káprázat: ő halott.*

*Sir az ének, sir, sir; temetik bus szivek
Mély sir porába az elszenderült hivat.
«Isten veled!» halkán zeng a temetőben...
A kapák megállnak, sir az egész sereg,
Egy sirra hull a könny... ákáclevél pereg
Őszi alkony felé... a nap lemenőben...*

Reformáció.

Latin, vagy deák szó ez. Első jelentése annyi, mint eredeti alakjára visszavitel, visszaállítás, vagy röviden visszaalakítás. Értjük alatta mindenkor a vallásnak és pedig a keresztyén vallásnak eredeti alakjára visszaállítását. Mondjuk magyarul vallásujításnak is, amennyiben a megavult keresztyén egyházat ujitotta meg ez a munka

az Ur Jézus lelkével, az ő tanításai szellemében. Mondjuk vallástisztítás-nak is, amennyiben az Ur Jézusnak tiszta, világos isteni tudományát elhomályosította, sőt meghamisította, sok emberi találmányokkal, tanításokkal mintegy 1200 esztendőn át a keresztyén egyházból római katholicussá lett egyház.

A reformációnak az emlékezete egy napban van, mint ünnepben megörökítve. Ez a nap az október 31-ik napja. Ezt tekintik a reformáció kezdő napjának. Ehhez képest ezen a napon szoktak a reformált vallásuak a reformáció munkájának jelentőségéről, áldásairól, a reformált egyház nagy feladatairól, magasztos hivatásáról beszélni.

Én is szerettem volna e napot vasárnapi istenisztelettel megünnepelni. Kérdést is tettem egyházképviseleti gyűlésben ennek lehetősége felől. De a nagy mezei munka miatt nem tartották valószínűnek, hogy jönnének olyan számmal hétköznap a templomba, amely méltó volna a nagyjelentőségű naphoz.

Ellenben nagyon szükségesnek tartom, hogy ennek a megújított vallásnak a hivei tudjanak egyetmást saját vallásukról annak történetéről, igazairól.

A története ez: A Jézus Krisztus megtanította, hogy egyedül a szentháromság egy Isten imádandó; senkihez máshoz imádkozni nem szabad, mert könyörgésünket az egy Istenen kívül senki meg nem hallgathatja, be nem teljesítheti. — Ebben van meghatározva az embernek Istenhez való viszonya. Egymásközt pedig az emberek úgy vannak, mint testvérek, mert egy Atyának a gyermekei. Egyformán szabadságot vettek az Ur Jézus által. Ennek következtében a gazdagság és hatalom nem teszi urrá egyiket a másik felett, valamint a szegénység nem tesz szolgává senkit.

Azt is értésünkre adta Jézus az ő tanításaiban, hogy bűnünk bocsánatát egyedül ő általa nyerhetjük meg. És ezt ő utána az ő tanítványai még igen erőteljesen, világosan sürgették. Tehát mind a Jézus, mind az apostolok által világosan meg van határozva az Ur Jézushoz való viszonyunk. Minden kétség nélkül láthatjuk e tanításokból, hogy sem szentek közbenjárása rajtunk Isten előtt nem segíthet, sem papok bűneink bocsánatát meg nem adhatják, ki nem járhatják.

Arra is adott Jézus utmutatást, hogyan éljenek az ő szolgálói, a lelkészek. Minek utána kijelentette, hogy az ő országa nem e világból való, tehát földi országot, földi hatalmat magának nem vett, sőt még gazdagságot sem szerzett. Olyan szegény volt, hogy nem volt fejét hova lehajtania. Épen így voltak tanítványai is. A mije melyiknek volt azelőtt: egy kis házacska, talán egy halászkunyhója, azután is azzal maradt. — Csak lélekben voltak gazdagok.

Aztán a mint a keresztyén vallás e világon a pogányságot meggyőzte, királyok, császárok adományából nagy vagyonhoz jutott. Temetőkből, barlangokból, ahol a kegyetlen üldözések alatt isteniszteleteiket tartották, a keresztyének fényes templomokba kerültek. Azokba képeket, szobrokat vittek, amint volt ez a pogányoknál. És ugyancsak a mint a pogányoknál voltak sok istenek, és az ugynevezett védszellemeik, a keresztyének is szenteket alkottak, csináltak maguknak és ezekhez imádkoztak az Isten mellett. Sőt később jőformán soha imádságaikban az Istenhez nem fordultak, hanem a szentekhez, azaz olyan holtakhoz, akik közönséges emberek voltak, mint akárki más. Ember emelt embert isteni méltóságra.

A fényes egyházban gazdagok lettek a papok. S amilyen mértékben elgazda-

godtak, olyan mértékben elmerültek minden kigondolható gonoszságba, erkölcstelenségbe. Buták, tudatlanok és rettenetesen erkölcstelenek voltak a keresztyén papok. A templomokban dobzódtak és elkövettek minden aljasságot. A papok közül pedig egy: a római pápa a világ leg-hatalmasabb uralkodójává, valósággal a világ urává lett, aki a Krisztus nevében leigázta, rabságban tartotta az emberek millióinak testét lelkét. Halál fia volt az és pedig kibeszélhetetlen kinok közt megöletve, aki a papoknak, a pápának ellene mondani merészelt. Papok voltak a vádlók, a bírák, a hóhérok, akik vallatás közben darabokra szakgatták, halálra marcangolták rettenetes kínzó eszközökkel azt, aki igaz szót mert szólni, azután az öszszeroncsolt testet megégették, vagy karóba huzták, vagy kerékbe törték, megölték olyan halállal, amilyennek hallatára a mai embernek a vére meghül. És azt mondták ezekre a vadállati cselekedetekre, hogy ők ezeket az Istenért, az Isten dicsőségére teszik. És Isten nevével, annak az örök Irgalom, örök Szeretet, örök Jóságnak a nevével kimondhatatlan nyomort és szenvedést árasztának a föld népére.

Nincs ember, aki be ne látná, hogy itt tenni kellett valamit; hogy épen olyan szükség volt a reformációra, a vallástisztításra most, mint volt Jézus eljövetelére a zsidó és pogány megromlott világban. Nagy ideje volt kimutatni, hogy azok, akik magokat Isten szolgálóinak nevezték, rettenetes visszaélést, csalást üztek az emberiség megrontására Isten nevével, a vallással. Ezt a munkát végezte a reformáció, amelyről röviden azt mondhatjuk, hogy visszaállította e földön Isten dicsőségét és az embernek az Ur Jézus Krisztusban megnyert szabadságát, emberi méltóságát.

A reformáció kezdő napjának azért tartják az október 31-ét, mert egyik nagy

reformátor (vallástisztító) Luther Márton vittembergi tanár és lelkész Németországban ezen a napon a templom ajtajára kiszegezett papiron 95 tételben mutatta ki a római katolikus egyház hamisításait és hívta fel annak papjait arra, hogy ha tudják, cáfolják meg az ő állításait. Nem tudták, hanem amint szokott az, akinek álnokságát felderítik, cáfolás helyett Luthert halálra keresték. Isten azonban megóvta életét. De már megöltek csatában (és holttestét 4 felé darabolták) egy másik reformátort Svájcban: Cvingli Ulrikot, akit aztán követték ezrei a hit vértanuinak.

De a népek milliói, mint a szomju föld az esőt, úgy fogadták a Jézus Krisztusnak, mintegy a sírból kiásott, életadó szent igéjét a bűnök bocsánatáról, az ember lelkiösmereti szabadságáról. Ezeken építették fel a hit világát és az új egyházat, és ezek a tanítások magának a Jézusnak tiszta tudománya úgy, ammint a bibliában az megírva ránk maradt szent örökségül.

Hogy pedig ezek a tanítások igazak, bizonyítja a Jézus utáni időből az a tény, mely szerint ezzel a tudománnyal minden földi fegyver nélkül 300 esztendő alatt az egyszerű apostolok és azok tanítványai meggyőzték mind a zsidó, mind a pogány világot; a reformáció utáni időből pedig mind máig az a tény, mely szerint a keresztyén államok között az egész föld kerektségén mindenütt műveltebbek, gazdagabbak és tisztább erkölcsűek azok, a melyeknek népe a megtisztított, reformált vallást befogadta; e mellett szabadabb a nép az ilyen államokban; a népszabadságért, népjogokért nem kell olyan rettenetes küzdelmeket vívni, mint katolikus országokban: az idő jóformán magától, minden küzdelem nélkül megadja ezeket mindenütt, mint p. o. Amerikában, Angliában, Svájcban, Hollandiában stb. melyek mind

a reformált vallásnak a hivei.

És mindezek természetesek.

Müveltek, tanultabbak a reformált vallásu népek, mert az ilyen országokban a tanításra nagy gondot fordítanak.

Gazdagabbak, mert munkásabbak, és munkálkodhatnak, mert nincs a sok ünnep nap, mely elvonná őket a munkától, aztán nincs az országnak egy nagy része a papok kezén, mint nálunk, ahol 100 ezer hold földek vannak egy-egy kath. főpapnak a birtokában, a népnek meg egy talpalatnyi sem jut.

És tisztább erkölcsűek, mert nem ámitják a népet a papok azzal, hogy a pap megbocsáthatja a bűnöket, amivel egyenesen a bűnre vezetik az embert, mert a felvilágosulatlan ember azt mondja, hogy ha vétkezem, elmegyek a paphoz és ott leimádkozom. Az olasz rabló p o. elmegy egy szent képhez és imádkozik hozzá, hogy segítse meg őt rabló utjában.

Magyarország a reformáció után alig félszázaddal csaknem egészen kálvinistává lett. Megérezte, hogy ez lesz számára a legjobb, mert ez a vallás legtisztábban tanítja a szabadságot; a magyar pedig hajdan élt-halt a szabadságért.

Aztán vagy 2 száz esztendő alatt a kálvinistákat megint tüzzel-vassal majdnem egészen kiirtották.

Ha sikerül valaha a kálvinista vallást egészen megerőtleníteni — mert már most sem sok hijja — akkor Magyarországon nem lesz többé szabadság. — a minthogy most sem sok van már belőle, — mert nem lesz, aki igaz szabadságot tanítson hirdessen.

Nagy István.

Két szép nap.

Egyik volt október 29-én, ez volt a gyermekek napja. Másik október 31, evangéliomi egyházunk kezdő napja, itt a mi gyülekezetünkben a felnőttek napja, jobban mondva estéje, hogy legyen belőle folytatásképpen másnap, azaz november 1-én a szegények napja.

Történetük pedig ez:

Iskola látogatásom közben, szerencsére mindjárt a legelsőnél, tanító ur a bibliából az irgalmasságot magyarázta a gyermekeknek Máté evangélioma 5 részéből, elbeszélvén az irgalmasság megértése céljából az irgalmas samaritánus történetét a Lukács evangélioma 10-ik részéből. Sok szegény van közöttünk is, aki nagyon rá van utalva a jószívü emberek irgalmasságára. Ez is eszembe jutott. De meg az is, hogy csak a gyermeki szívtől lehet várni, hogy minden kivétel nélkül van részvét a szerencsétlenek iránt. Szóltam hát hozzájok ilyen értelemben. Kérdeztem: Ki tudná meg tenni, hogy édes anyjától kapott krajcárját oda adná az árva gyermekeknek, a kik éheznek, fáznak, se kenyérük, se ruhájuk!? Minden gyermek örömmel ajánlta fel krajcárját. — És mivel ekkor épen iskola látogatásokat végeztem, minden iskolában felhívtam a gyermekeket irgalmasság gyakorlására. — Váratlanul kedvezően fogadták a kérést. Összehordtak az elemi iskolás gyermekek fillérek és koronákban 78 kor. és 45 fillért. Majd az adakozásnak hírére halván, Domokos Lajosné urnő az óvodás kis gyermekek közt gyűjtött 3 kor. 40 fillért. — A jó Isten megáldja érte mind a kis gyermekeket, mind a szülőket.

Aztán hogy a gyermekek szívében kitörölhetetlenül bevéssük jócselekedetük emlékezetét és egyszermind szerettségük megvelők a jótétel gondolatát, október 29-ére a tanító urakkal összegyűjtöttük a központi iskola udvarára az összes gyermekeket, többet ezernél és miután a jelenlévőknek elmontam az eset történetét, a kicsinyeknek pedig megköszöntem jószívűségüket, egy öreg elesett asszonynak, kinek bár maga is tehetetlen 9 árva gyermek gondja nyomja vállait, mint nagyanyá-

nak, a gyermekek és más jelenlevők szemök láttára oda adtunk 60 koronát és jó csomó viselt ruhát — a fenmaradt 21 kor. 85 fillért pedig egy más szegény asszonynak adtuk ki, a kinek 8 gyermeke van. — Az egyszerű kis ünnepélyt befejeztük a 189-ik dicséret éneklésével: »Mire bánkódol óh te én szívem!«

Kérlek pedig titeket mindnyájotokat kedves atyámfiain, ne essék nehezetekre ez istenes dolgok hallása!

A második, az október 31-iki napnak illetőleg estének a története és magyarázata pedig ez:

Szokásban volt a Jézus első követőinél, az első keresztyéneknél, hogy a Jézus utolsó vacsorájának az emlékezetére, melyet ő tanítványaival együtt költött el, a mint összejöttek az üldözések idején este, istentisztelet után előbb urvacsorát vettek, azután a magukkal hozott eledelekből együtt étkeztek és pedig úgy, hogy a gazdagabbak a szegényebbeket megvendégelték, a mikor is ez a vendégeskedés a felebaráti szeretet, testvéries együtt érzés erősítésére is szolgált. Ezért nevezték »szeretet vendégségnek.«

Ez a kegyes szokás is csak addig tartott, míg a keresztyén egyház el nem gazdagodott, el nem világiasodott. Azután felhagytak ezzel is.

A legujabb időben újra kezdik feleleveníteni vallásosabb lelkületű népek körében. Azoktól átveszik a jó példát itt-ott nálunk is. Tartanak már több év óta ilyen szeretet vendégségeket évenként több ízben a legelőkelőbb körből való urasszonyok, férfiak, leányok, ifjak Budapesten, a melyeken nem szégyelnek énekelni, bibliát olvasni és magyarázatot hallgatni; sőt van olyan buzgó, világi renden lévő nagy uri ember, aki maga is szokott az ilyen összejöveteleken bibliát magyarázni. — Ezen a »szeretet vendégségén« kívül szoktak ott még olyan összejöveteleket is tartani az uri nők, a melyeken saját költségükön vett anyagból ruhákat varrnak. — Aztán a szeretet vendégségen megmaradt ételeket, valamint a saját kezökkel megvarrt ruhákat a szegények közt kiosztják.

Ilyen kegyes dolgokat végeznek itt a közelünkben Mezöturon is.

Idejövetelem első ideje óta sokat beszélgettünk mi ezekről buzgó hitsorsosunk Máté Sz. Lajos urammal, a kinek szive lelke folyton telve van az Isten országának építésére, terjesztésére célzó gondolatokkal, tervekkel. Ezt is ő indítványozta, hogy tartanánk meg. Kibocsátottunk hát egy meghívót október 31-ére, melyet Máté uram és hitvese nagy buzgósággal szét hordván, 45 család irt alá a szeretet vendégségben részvételre ajánlkozással. — Szó sincs róla: némelyek csufságot üztek a szent dologból, mások kicsinyelték. De az eredmény mégis áldásos. — Eljöttek nyolcvanöten. A küldött, vagy hozott ételeket egymással kölcsönösen megosztották. Eltöltöttünk csendes, atyafiságos beszélgetés közben mintegy 3 órát; imádkoztunk, bibliát olvastunk. És a kicsinylés, meg gnyolódás okozta kedvetlenséget nagyon enyhítette lelkünkben az a hirhallás, mely szerint e vendégségre még Turról is jöttek, kiket áthatott a testvériség érzete. Még olyan kedves dolgot is hallottunk, hogy egy öreg vízfordó ember, a ki egyebet nem adhatott, felajánlotta és meg is tette, hogy vízzel látta el az összeseregelt hiveket. — Nagyon kedves látvány volt az is, hogy eljöttek fiatal lányok is; — igaz hogy nagyon kevesen, de a mai hívságos világban csoda, ha egy-egy ifju akad, a ki letud mondani a világi hiábavalóságokról, tud szakítani az elöítéletekkel, és inkább keresi az imádkozásnak házáat, itt a léleknek az életét, mint a testi gyönyörök helyeit és itt a test és lélek veszedelmét. — Kedves dolog volt az is, hogy némely asszonyok és leányok, Máté Sz. Lajos asszony és az ilyenekben már forgolódtott 2 mezőturi nő vezetésével, az étkezőket nagy szeretettel kiszolgálták, ők magok csak azután ülven asztalhoz, a mikor mind mások megelégedtek. Ugy cselekvének e tisztas nők, a vacsora után, mindenek eltávozásával, az edények a terem feltakarításában, — a mely mondhatom, igen, igen nagy munka volt, majd másnap az ételmaradékok kiosztogatásában, mint az újtestamentomi gyülekezetek diakonusai és

diakónisszái. Mindnyájunk köszönete legyen jutalmuk.

Begyült összesen 55 korona adomány készpénzben, melyhez olyanok is járultak a kik maguk el nem jöttek. Az adakozók egy értelemmel abban állapodtak meg, hogy a neveket sehol ki ne írjuk, nem akarják, hogy még csak látszata is legyen annak, hogy hiúságból adtak. Volt pedig olyan, a ki 5 koronát adományozott.

Másnap reggel volt az ételmaradékok kiosztása, a hol is a bibliai történet ujult meg szemünk előtt, midőn Jézus 5 kenyerekkel és 2 halakkal ötezer embert és sok asszonyokat és gyermekeket elégít vala meg és a vendégség után a felszedett maradék kenyérdarabokkal megtöltének 12 kosarat. (Máté 14 r.) — Itt is az ételmaradékból másnap reggel juttattak 72 árva gyermeknek 33 felnőtt szegénynek összesen 105 egyénnek; ezenkívül 3 nagy kosár ételt vittek el 3 szegény családnak.

Emberek! Ne kicsinyeljétek, ne csufoljátok az ilyen dolgokat csak azért, mert ez itt még eddig nem volt szokás. — Nem árt, nem tesz ám ez kárt senkinek. Ellenben megöl bennünket a sok hiábavalóság, mely aztán ugyancsak szokásban van közöttünk.

Nagy István,
lelkész.

Szép és boldog élet.

Kis lapunk mult hónapi számában a jócselekedetekről irtam. Szükségesnek mondtam azt másokért, t. i. a kik a földi javakban bővölködők segítségére rá vannak utalva.

Most egy pár, élő embernek írásban való bemutatásával azt akarom bebizonyítani, hogy szükséges a jócselekedet gyakorlása önmagunkért is, mert az nagyon széppé, boldoggá teszi az életet. És ha a jócselekedetet nem jutalomra számításból, hanem azért tesszük egyedül, hogy a nyo-

moron segítsünk, még a hálátlanság sem keserít s nem veszi el kedvünket a szakadatlan jócselekedettől.

Szép Erdélyországban (nem más ország ám ez; egy része ez Magyarországnak, csak könnyebbség okáért így mondjuk, mert régen így volt,) ott egy szegletben, ahol az aranyat hömpölygető (nem épen véka-számra) Aranyos vize találkozik a Maros folyóval, egy szép fensikon, hegy tövében, egy nagyobb gazdaság közepén, tanyai lakásban él egy pár uri ember. Végtelenül kedves boldog életöket Isten gyermekkel nem áldotta meg, és gyermek nélkül a ház még sincs soha sem. Egyáltalában ez a ház, a mely a világon a legcsendesebb lehetne, messze földön a legzajosabb; de nem dárídó lármájától, hanem az oda üdülésre, pihenésre meghívottak jövés-menésé-
től, a ház aszonyának kimerithetetlen és kedves társalgásától. Nem láttak ugyanis ilyen embereket még azokban a hires régi jó időkben sem, amikor a magyar vendégszeretetet messze földön emlegették. Mert az akkori magyar vendégszeretet csak abban állott, hogy névnapon, disznótoron, vagy egyéb alkalmatosságon, avagy alkalom és ok nélkül is egy háznál összejöttek, aztán volt eszem-iszom, hegyen-völgyön lakodalom hétszámra; a cigány nótája zengett szilajon, vagy sirva-riva, tánc és kártya járta. Mig kevesebb mint félszázad alatt a magyar uri osztálynak egy része, a nemesség az eféle vendégeskedésbe belepusztult.

Nahát ennél a háznál, amelyről én írok, nem ilyen vendégeskedés folyik: hanem ha felfedezhetnek ezek az áldott emberek valahol egy embert, aki velök valahonnan atyafiságban áll; sőt még atyafiság sem kell, hanem csak barátság, de még olyan esetet is tudok, mikor egy ismerősnél egy addig ismeretlen emberrel találkozáván, az mint aféle városi ember,

beszélte, hogy beteges gyermekének tiszta, jó levegő kellene, az egészen ismeretlen gyermeket azonnal vitték magokhoz. — Ilyen vendégeskedés megy ő nálok, azaz olyan, mint egy üdülő hely. Kiket a városi élet megvisel, egészségtelen levegő megszűr, megy hozzájuk nyaralni. És ők feláldozván kényelmöket, nyugalmokat, 2, 3 családot dédelgetnek magoknál és vendégelnek néha 20 embert is asztaloknál. — Ez így megy minden minden évben egész nyáron. És ők boldogok, hogy ilyen módon is jót tehetnek. Mert másképen is tesznek jót. Egyáltalában nincs az ő körükben olyan terület a hova az ő szemeik el nem hatnának, a hol a szükséget meg nem látnák és ne segitenének.

Mondám, hogy Isten nekik gyermeket nem adott. Még sincs a ház soha gyermek nélkül. Ez időszerint is három van. Ha nekik nincs, van árva rokongyermek, vagy szegény. Egyiket felnevelik, férjhez adják, vagy megházasítják, nyomban jön a másik, uri rokon, vagy szegény cselédgyermek, ők felveszik és viselik gondját kinek, kinek sorsához képest. Csak cselédféle gyermeket nyolcat neveltek fel már és házasították ki, vagy bocsátották szárnyára.

Ezek közül nem egy fizet nekik rut hálátlansággal. Szembeszáll velök durván, vagy meglopta, megcsalta őket. Ők nem utálták meg az embert, nem hidegült meg a szivök a szegény iránt; az elébök akadát árvának, vagy szegénynek azontul is épen olyan szeretettel siettek megmentésére.

Aztán körül vannak véve szegény cselédekkel. Ezeknek sok gyermeke, a kik tanítás nélkül nőnek fel. Az urasszony összegyűjti téli napokon a sok rongyos piszkos oláh gyereket, béreseiknek a gyermekeit, egy szobában; maga vesz nekik írószereket, tanítja őket írni, olvasni magyarul.

Ünnepnapokon az egész cselédség az urnő konyhájából, kamrájából kap tejet, kalácsot, hogy nagy szegénységökben nekik is legyen ünnepök.

Nyáron meg egy-egy multság rendezésével visz be kis derüt a szegény nép egyhangu szomorú életébe.

És ez a pár ember a jótételben soha nem lankad, el nem fárad, bele nem un; de ma is olyan derült kedvvel végzik, mint valaha. — Ez a pár ember ebben a kegyes életben olyan nagyon megelégedett, olyan boldog. Ennek a pár embernek az élete olyan nagyon szép.

De bizonyosan Isten előtt is kedvesek ők. Mert Isten az ő földi javaikat folyton szaporítja; a mit a szegénynek adnak, Isten azt nekik uzsora kamattal fizeti vissza, a szerint a mint írva van: »Vagyon olyan, a ki adakozik, mindazáltal annál inkább gazdagodik« (Péld. 11. 24.)

Nagy István.

Meghívó.

Polgári leányiskolánk f. hó 24-én vasárnap délelőtti istenitisztelet után 11 órakor a városháza disztermében tartja ez első tanévben első ünnepélyét. Török Imre lelkész mond ez alkalommal megnyitó beszédet, emlékbeszédet tart Csiky Erzsébet polg. isk. igazgatónő, a növendékek összhangzatos énekeket adnak elő, — ős kun idők történeteiről szóló regéket szavalnak.

Minden nemes iránt érdeklődő szívet, városunk egész közönségét tisztelettel hívja meg ez ünnepélyre a polgári iskola tantestülete.